

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Vår dato 12.02.2016
Deres ref: 15/5414-2

Høringsvar: kvotetak for kystfiskeflåten over 11 meter

Sjømat Norge viser til høringsnotat fra Nærings- og fiskeridepartementet 9. november 2015 hvor departementet foreslår å heve kvotetaket i strukturvoteordningene for fartøy i kystfiskeflåten med hjemmelslengde større enn 11 meter (13 meter for makrellnot). I samme høring ber departementet om høringsinstansenes syn på hvorvidt fylkesbindingene på deltakeradgangene i torskefisket og avkortingsreglene i strukturvoteordningen for ringnotgruppen bør opprettholdes.

Kvotetak

Kvotetakene i strukturvoteordningen definerer hvor mange kvoteenheter som kan samles per fartøy, og har dermed avgjørende betydning både for det enkelte fartøys potensielle driftsgrunnlag og for den kvotemessige konsentrasjonsgraden i fiskeflåten og hvor mange fartøy det er i den enkelte reguleringsgruppe. Strukturvoteordningen er et virkemiddel for effektivisering i fiskeflåten, og Sjømat Norge er grunnleggende positiv til tiltak som legger til rette for produktivetsforbedringer og styrket lønnsomhet i sjømatnæringen. Sjømat Norge mener strukturvoteordningene har vært nødvendige og bidratt til effektivisering og fornyelse av fiskeflåten. For Sjømat Norge er det viktig at fiskeflåten kan utvikle driftsformer som er tilpasset ulike produksjonsformer i fiskeindustrien. Videre må det legges til rette for at fartøy utformes og utstyres slik at råstoffkvaliteten blir ivaretatt på en god måte. En konsekvens av strukturordningene er at kvoteutnyttelsen per fartøy gjennomgående blir større, noe som igjen reduserer eller fjerner grunnlaget for overregulering innad i fartøygruppene. Faste fartøykvoter er positivt med tanke på planleggingsmuligheter, jevne leveranser, kvalitet og sikkerhet, og gir en klar positiv effekt for fiskeindustrien.

Samtidig vil vi påpeke at det er prinsipielt uheldig at fiskeindustrien gjennom eierskapsbegrensningene er avskåret fra å ta aktive posisjoner i strukturutviklingen i fiskeflåten. Dette reduserer fiskeindustriens mulighet til å

sikre en forutsigbar råstofftilgang til egen produksjon. Strukturelle endringer i fiskeflåten har svært stor betydning for fiskeindustrien både når det gjelder fangstmønster og lokal råstofftilgang. Ettersom deltakerloven sterkt begrenser fiskeindustriens muligheter til å ha majoritetseierskap i fiskefartøy, så vil heller ikke industrien ha muligheter til å påvirke strukturprosessen gjennom aktivt eierskap. Fiskeindustribedrifter kan oppleve at leverandørgrunnlag eroderer gjennom strukturering, men har liten mulighet til å gjøre noe med situasjonen. Dette illustrerer etter Sjømat Norges vurdering hvor anakronistisk det særnorske aktivitetskravet er.

Sjømat Norge mener at kvotetaket i kystfiskeflåtens strukturkvoteordning må åpne for full spesialisering i én sektor. Spesialisering er et viktig poeng for å styrke leverandørleddet, og kan legge til rette for jevnere råstofftilgang gjennom året. Den mangelfulle muligheten til å spesialisere seg har vært en fremtredende svakhet ved strukturordningen og bør rettes opp, også innenfor dagens kvotetak.

En annen svakhet er at deltakeradgangene for torsk, hyse og sei kommer som en pakke. Dette gjør blant annet at reguleringsopplegget for hyse og sei er svært ustabil, og det er vanskelig å utvikle robuste driftsmodeller basert på fiske etter hyse og sei. For fiskeindustrien er hyse og sei viktig råstoff, og avgjørende for å kunne sikre helårig drift. Det er mye som tyder på struktureringen har gitt et betydelig torskfokus for mange fartøy, og det vil være svært uheldig dersom ytterligere strukturering forsterker denne tendensen.

Når det gjelder spørsmålet om det skal være likt kvotetak for alle fartøy med hjemmelslengde over 11 meter, så vil Sjømat Norge peke på at det er grunnkvoten kombinert med kvotetaket som bestemmer hvor stor kvote som kan samles på ett fartøy. Ettersom grunnkvotene er lavere i gruppen mellom 11 og 15 meter vil kvotetaket i praksis være lavere i denne gruppen enn for fartøy med hjemmelslengde over 15 meter. På sikt bør det prinsipielt sett etterstrebes likebehandling mellom fartøygruppene. Likevel ser vi at en harmonisering av kvotetaket, kombinert med at kvotetaket heves, vil ha en svært stor potensiell effekt for flåten mellom 11 og 15 meter. Dette er en sentral flåtegruppe for industrien, og vi mener derfor det kan være gode grunner til å gå mer forsiktig frem.

Fylkesbindingene

Problemstillingen knyttet til hvorvidt fylkesbindingene på deltakeradgangene i fisket etter torsk, hyse og sei skal videreføres eller fjernes er delvis koblet til strukturordningen, ettersom en fjerning av fylkesbindingen vil gi større

fleksibilitet for både kjøper og selger i kvotemarkedet. Samtidig vil det rokke ved den relative stabiliteten mellom fylkene. Det er vanskelig å vurdere hvordan en fjerning av fylkesbindingene vil slå ut, men prinsipielt vil Sjømat Norge anføre at denne type begrensninger er lite hensiktsmessige. Igjen gjør imidlertid eierskapsregelverket seg gjeldende, ettersom fylkesbindingene har gitt industrien en viss trygghet for det regionale flåtegrunnlaget.

Avkorting ringnot

Sjømat Norge har ikke noen spesielle synspunkter på hvorvidt avkortingsreglene for ringnotflåtens strukturkvoteordning skal videreføres eller fjernes.

Konklusjon

Sjømat Norge er enig med Nærings- og fiskeridepartementet i at det er nødvendig med ordninger som legger til rette for effektivisering og produktivitetsvekst i fiskeflåten. Samtidig kan vi ikke se at det nå foreligger noe påtrengende behov som tilsier at dagens kvotetak må endres. I høringsnotatet fremgår det at det bare er et fåtall fartøy som stanger i kvotetaket.

Et viktigere poeng er imidlertid at hele kvotesystemet, inkludert strukturkvoteordningene, nå er oppe til vurdering i det såkalte Eidesen-utvalget, som skal levere en NOU høsten 2016. Det synes derfor svært lite hensiktsmessig å skulle gjøre endringer i etablerte ordninger før utvalget legger frem sin innstilling. Sjømat Norge mener det er nødvendig å utvikles ordninger som er stabile og forutsigbare over tid, og oppfatter at dette er en del av bakgrunnen for at kvoteutvalget ble nedsatt. Vi mener derfor at forslagene som er presentert i høringsnotatet må legges til side i denne omgang, og deretter behandles som del av oppfølgingen av Eidesen-utvalget.

Med hilsen

Sjømat Norge

Sverre Johansen
direktør industri